

Sn § 172

Dnr SN 2013/0051

Yttrande avseende revisionsrapport - Granskning av biståndsbedömning inom socialnämnden

Beslut

Socialnämnden beslutar att

- anta förvaltningens förslag till yttrande daterat 9 september 2013 som sitt eget och överlämna det till Varbergs kommuns revisorer.

Beskrivning av ärendet

De förtroendevalda revisorerna i Varbergs kommun har granskat handläggningen av bistånd för äldre enligt socialtjänstlagen och insatser för personer med funktionsnedsättning enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Den övergripande bedömningen är att handläggningen är bra. Revisorerna lyfter fram några utvecklingsområden vad gäller socialnämndens interna kontroll, resursfördelning, uppföljningsbara mål, riktlinjer för handläggning samt socialnämndens långsiktiga struktur för preventiva/förebyggande insatser.

Under hösten 2013 kommer förvaltningen att ta fram förslag till riktlinjer för verksamhetsuppföljning, intern kontroll, egenkontroll och kvalitetsrevision. I förslaget ingår att överväga vilka strategiska internkontrollmoment som ska redovisas för socialnämnden.

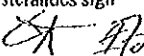
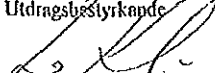
Inom äldreheten pågår förberedelse för att införa utrednings- och bedömningsmodellen ÅBIC (Äldres Behov I Centrum), vilket kommer att ge handläggarna ett bra stöd för att formulera mål på en nivå som är konkret och som kan följas upp.

Förvaltningens bedömning är att den vägledning för handläggarna som finns genom allmänna råd, nationella riktlinjer, handböcker, prejudikat och socialnämndens kvalitetskrav för handläggning och dokumentation är tillräcklig.

I socialnämndens mål för planeringsperioden ingår ett tydligt preventivt mål: Att främja hälsa och förbygga ohälsa genom att öka tillgängligheten till förvaltningens verksamheter. Nämnden har över tid haft en tydlig inriktning att utveckla och stödja förebyggande insatser inom äldreområdet och det finns ett utbud av förebyggande tjänster.

Förvaltningen redovisar i tjänsteutlåtande daterat 9 september 2013 förslag till yttrande över revisionsrapporten.

Arbets- och planeringsutskottet har behandlat ärendet den 16 september 2013 § 180.

Justerandes sign 	Utdragsbestyrkande 	Datum 2013-10-03
---	---	---------------------

**Varbergs
kommun**

Socialförvaltningen
Ann-Louise Brolin, 0340-69 71 98

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2013-09-09

1 (6)
Dnr:SN 2013/0051-5

Socialnämnden

Revisionsrapport gällande biståndsbedömning inom äldreomsorgen och för insatser enl. Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att

anta förvaltningens förslag till yttrande som sitt eget och överlämna det till revisorerna.

Sammanfattning

De förtroendevalda revisorerna i Varbergs kommun har granskat handläggningen av bistånd för äldre enligt Socialtjänstlagen och insatser för personer med funktionsnedsättning enl. Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Den övergripande bedömningen är att handläggningen är mycket bra. Utredningarna är professionella, sakliga och följer rättspraxis. Det finns bra rutiner för handläggarnas uppföljning av beslut. Revisorerna lyfter fram några utvecklingsområden vad gäller socialnämndens interna kontroll, resursfördelning, uppföljningsbara mål, riktlinjer för handläggning samt socialnämndens långsiktiga struktur för preventiva/ förebyggande insatser.

Under hösten 2013 kommer förvaltningen att ta fram förslag till riktlinjer för verksamhetsuppföljning, intern kontroll, egenkontroll och kvalitetsrevision. I förslaget ingår att överväga vilka strategiska internkontrollmoment som ska redovisas för socialnämnden.

Inom äldreheten pågår förberedelse för att införa utrednings- och bedömningsmodellen ÄBIC (Äldres Behov I Centrum), vilket kommer att ge handläggarna ett bra stöd för att formulera mål på en nivå som är konkret och som kan följas upp.

Förvaltningens bedömning är att den vägledning för handläggarna som finns genom allmänna råd, nationella riktlinjer, handböcker, prejudikat och socialnämndens kvalitetskrav för handläggning och dokumentation är tillräcklig.

I socialnämndens mål för planeringsperioden ingår ett tydligt preventivt mål: Att främja hälsa och förbygga ohälsa genom att öka tillgängligheten till förvaltningens verksamheter. Nämnden har över tid haft en tydlig inriktning att utveckla och stödja förebyggande insatser inom äldreområdet och det finns ett utbud av före-

POSTADRESS	BESÖKSADRESS	TELEFON	ORGANISATIONSNR	E-POSTADRESS
Varbergs kommun	Notrgatan 25	0340-880 00	212000-1249	sn@kommunen.varberg.se
432 80Varberg		TELEFAX 0340-101 84		WEBBPLATS www.varberg.se

byggande tjänster som frivilligstöd, anhörig-stöd/avlösning, mötesplatser/ dagcentraler, vårdshus, trygghetsplatser, växelvård samt finansiellt stöd till trygghetsboende.

Beskrivning av ärendet

De förtroendevalda revisorerna i Varbergs kommun har granskat hur processen på äldre- och funktionshindervalsomsorgens område gällande utredning, bedömning och beslut samt överförande av beslut till verkställighet genomförs avseende biståndsinsatser för äldre enligt Socialtjänstlagen (SoL) samt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Granskningen omfattar Uppdragsavdelningens Äldreenhet och del av Vuxenenheten. Inom äldreenheten arbetar 15,35 åa med handläggning enl. SoL och inom vuxenenheten 7,0 åa med handläggning av insatser för personer med funktionsnedsättning enl. SoL och LSS. Enheterna leds av var sin enhetschef. Handläggningsarbetet inom enheterna har delvis olika karaktär, beroende på olikheter i lagstiftningen och målgruppernas behov. Äldreenheten har en stor mängd ärenden avseende kunder inom ordinärt boende där de individuella behoven förändras kontinuerligt, vilket kräver korta ställtider och täta uppföljningar. Vad gäller insatser enl. LSS kan utredningsarbetet vara utdraget över tid, förutsätta motivationsinsatser och insatserna är vanligen livsvariga.

Revisionens bedömning

Revisionens övergripande bedömning är att handläggningen är mycket bra. Utredningarna är professionella, sakliga och följer rättspraxis. Det finns bra rutiner för handläggarnas uppföljning av beslut.

Revisorerna lyfter i sin rapport fram några utvecklingsområden:

- socialnämndens uppföljning av den interna kontrollen av biståndshandläggning och uppföljning av genomförandeplaner,
- biståndsbedömningen inom särskilt boende är inte tillräckligt kopplad till fördelning av medel då ingen variabel för vårdtyngd används,
- i utredningarna är ofta målen för de insatser som beviljas allmänt formulerade och kan då inte följas upp,
- riktlinjer som vägledning för handläggarna,
- socialnämndens långsiktiga struktur för preventiva/förebyggande insatser.

Revisorerna vill ha nämndens svar på rapporten senast den 15 oktober.

Förvaltningens överväganden

Intern kontroll

Iakttagelser och bedömning i granskningsrapporten

Granskningen visar att den interna uppföljningen av beslut inte är tillräcklig och behöver utvecklas. Det gäller både själva handläggningen och jämförelser mellan

handläggarna. Denna uppföljning är ej praxis som redovisning för nämnden. Rutiner för uppföljning saknas och bör utvecklas. Socialnämnden i Varberg följer inte upp genomförandeplanerna i tillräcklig omfattning. Nämnden bör för att få en tydlig bild av hur genomförandeplanerna fungerar införa stickprov direkt i verksamheten för att på detta sätt få en tydlig bild om dessa görs i enlighet med de riktlinjer som förvaltningen satt upp.

Förvaltningens synpunkter och åtgärder

I nämndens internkontrollplan för 2013 ingår kontroll av vissa procapitastödda handläggningsrutiner; att beslut och insats registreras rätt och i rätt tid samt att tidsbegränsade biståndsbeslut handläggs i rätt tid. Resultat av internkontrollen redovisas till socialnämnden i december 2013.

Förvaltningen ska under hösten 2013 ta fram riktlinjer för arbetet med verksamhetsuppföljning, intern kontroll, egenkontroll och kvalitetsrevision. Utgångspunkter är dels Socialstyrelsens föreskrifter om Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9) och dels riktlinjer och tillämpningsanvisningar för intern kontroll antagna av kommunfullmäktige 2013-06-18. Avsikten är att skapa en tydligare struktur för uppföljningsarbetet på alla nivåer. För äldre- och vuxenheterna innebär det att de ska ta fram sitt egenkontrollprogram specifikt för handläggningen. I förslaget ingår att överväga och föreslå vilka strategiska kontrollmoment som ska redovisas till socialnämnden.

I de av socialnämnden antagna kvalitetskraven framgår att genomförandeplan alltid ska skrivas och vem/vilka som ska delta i detta, hur de ska följas upp etc. Genomförandeplaner följs systematisk upp som en del av biståndshandläggarnas handläggning på individnivå. Uppföljningen utgår bl.a. från av nämnden beslutade riktlinjer och kvalitetskrav och sker för alla insatser, enskilda individer/kunder, minst en gång per år. Uppföljning av genomförandeplaner genom stickprov är en återkommande metod inom förvaltningens interna kvalitetsrevision.

Biståndsbedömningen inom särskilt boende och fördelning av medel

Iakttagelser och bedömning i granskningsrapporten

Biståndsbesluten inom särskilt boende har inte en koppling till fördelning av medel. Detta innebär att vårdtyngd inte är en variabel då man för delar medel. Vi anser att detta är ett utvecklingsområde för nämnden.

Förvaltningens synpunkter och åtgärder

Nämnden har under en period 2005-2006 använt en styrmodell som innefattade vårdtyngdsmätning och en mer differentierad resursfördelning utifrån bedömda behov. Erfarenheten är att modellen skapade en omfattande administration och att det var svårigheter att nå koncensus om bedömningarna.

Inom hemtjänsten och för vissa insatser enl. LSS styrs resurstilldelningen direkt genom att varierade behov över tid och beviljade insatser är kopplade till den tid

som beställs. Om ett biståndsbeslut ändras fattas ett nytt beslut, och utföraren får ett nytt uppdrag med ersättning kopplad till det bedömda behovet, dvs. ökning eller minskning beroende på vårdbehovet/ vårdtyngden.

I särskilda boenden betalas en dygnersättning oavsett beläggning. Utförarna gör fördelning efter vårdbehov/vårdtyngder utifrån de riskbedömningar de ska göra.

Insatser enl. LSS skall tillgodose mycket varierade behov. För vissa större insatser får utföraren ersättning enligt schablon men det förekommer även resurstilldelning med specialersättning utifrån individuella vårdbehov/vårdtyngd.

Uppföljningsbara mål

Iakttagelser och bedömning i granskningsrapporten

Intervjuer och aktgranskning visar på att mål kopplade till besluten delvis saknas. Målsättningar med insatserna skrivs i stort inte, alternativt använder man väldigt allmänna mål som är svåra att följa upp.

Förvaltningens synpunkter och åtgärder

Förvaltningen delar bedömningen att mål för insatser på individnivå är en viktig del av utredningsarbetet och för kommunikation med den enskilde och utföraren. Det är väsentligt att det görs tydligt för den enskilde att formuleringen av målen har betydelse för utformningen av de insatser som beviljas och genomförs.

Inom äldreheten pågår förberedelse för att införa den utrednings- och bedömningsmodell som utvecklats nationellt, den s.k. ÄBIC-modellen (Äldres Behov I Centrum), vilket kommer att ge handläggarna ett bra stöd för att formulera mål på en nivå som är konkret och kan följas upp.

Riktlinjer som vägledning för handläggarna.

Iakttagelser och bedömning i granskningsrapporten

Bristen på riktlinjer ser revisorerna som det största utvecklingsområdet för nämnden. De rutiner som finns på förvaltningen med mycket kvalitetsuppföljningar och mycket träffar bidrar till en bra verksamhet men riktlinjer och vägledning för handläggarna skulle ytterligare skärpa upp detta.

Förvaltningens synpunkter och åtgärder

Förvaltningens bedömning är att den vägledning som finns genom allmänna råd, nationella riktlinjer, handböcker, prejudikat och socialnämndens basutbud och kvalitetskrav för handläggning och dokumentation är tillräcklig för handläggarna.

Handläggningsprocessen har under 2012 kartlagts och beskrivits i förvaltningens ledningssystem Atlas som finns tillgänglig på intranätet för alla berörda.

Det kommande arbetssättet inom äldreheten enl. ÄBIC-modellen, se ovan, kommer att styra handläggning mot ytterligare enhetlighet.

Socialnämndens långsiktiga struktur för preventiva/förebyggande insatser.***Taktagelser och bedömning i granskningsrapporten***

Intervjuerna visar att socialnämnden idag saknar en långsiktig struktur vad gäller preventiva/förebyggande insatser. En stark vilja finns från både politisk ledning och från tjänstemannaledningen men en officiell ställning bör intas i nämnden.

Förvaltningens synpunkter och åtgärder

I nämndens mål för planeringsperioden ingår ett tydligt preventivt mål: Att främja hälsa och förbygga ohälsa genom att öka tillgängligheten till förvaltningens verksamheter. Inriktningen är att fortsätta utvecklingen av mötesplatser för äldre med medföljande aktiviteter. Seniorcenter i Tvååker öppnas i september och en förprojektering runt ett "medborgarcentra Håsten", med mötesplats, mötesformer samt öppet aktivitetscentra ska göras.

Nämnden har över tid haft en tydlig inriktning att utveckla och stödja förebyggande insatser inom äldreområdet. Det finns ett relativt gott utbud av tjänster som kan svara mot olika behov: frivilligstöd, anhörig-stöd/avlösning, träffpunkter och vårdshus, dagcentraler, trygghetsplatser och växelvård.

Socialnämnden har inom ramen för samverkansöverenskommelse med Region Halland gjort satsningar för att ett rehabiliterande förhållningssätt ska genomsyra arbetet vid såväl biståndsbedömning som vid utförandet. Det innebär att kunderna ska ha möjlighet att tillvarata, behålla eller återfå sina aktivitets- och funktionsförmågor, för att bli så självständiga som möjligt i hemmet. Förvaltningens bedömning är att det pågår ett fortlöpande utvecklingsarbete för att bl.a. finna former för samverkan mellan handläggare och rehabiliteringspersonal.

Inom målet Välfärdens kärna är en aktivitet att stimulera tillkomsten av seniorboende och trygghetsboende vilket socialnämnden gör genom att bidra till finansiering med del av lokalkostnad i gemensamhetsutrymmen och kostnader för boendevård. Syftet med trygghetsboende är att ge personer 70 år och äldre tillgång till en attraktiv bostad med trygghet och god tillgänglighet, samt möjlighet till social gemenskap. Dessutom ge förutsättningar för att kunna bo kvar i sin bostad så länge som möjligt och därigenom förebygga eller skjuta upp behovet av vård- och omsorgsboende.

Samråd

KPR 2013-09-11

FSG information 2013-09-16

2013-09-09

6 (6)
Dnr: SN 2013/0051-5

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Håkan Strömberg
Förvaltningschef

Bilagor

Revisionsrapport: Granskning av biståndbedömning inom äldreomsorgen
KPMG 2013-06-13

Protokollsutdrag

Varbergs kommuns revisorer
Avdelningschef Uppdragsavdelningen
Enhetschef äldreheten Uppdragsavdelningen
Enhetschef vuxenheten handläggning LSS Uppdragsavdelningen
Avdelningschef Kvalitetsavdelningen
Handläggaren

